

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0340197 Jusarve skog

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex. skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man från i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet.

Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Begreppsförklaringar Natura 2000

SPA - Område som genom regeringsbeslut klassificerats som särskilt skyddsområde i enlighet med EU:s fågeldirektiv (2009/147/EEG).

pSCI - Område som är föreslaget av regeringen, men ännu ej antaget av EU-kommissionen.

SCI - Område som, i den biogeografiska regionen eller de biogeografiska regionerna det tillhör, väsentligt bidrar till att bibehålla eller återställa en gynnsam bevarandestatus hos någon av livsmiljöerna i bilaga 1 i art- och habitatdirektivet eller någon av arterna i bilaga 2 i samma direktiv. Områden som kan bidra till att nätverket Natura 2000 blir sammanhängande och som väsentligt bidrar till bibehållandet av den biologiska mångfalden inom den biogeografiska regionen eller de biogeografiska regioner (kontinental, boreal, alpin, marin östersjön och marin atlantisk) som avses.

SAC – Område av gemenskapsintresse (SCI) som av regeringen med stöd av MB (Miljöbalken) 7 kap. 28 § förklarats som särskilt bevarandeområde.

Gynnsamt bevarandetillstånd

En arts bevarandestatus anses gynnsam när:

- populationsutvecklingen visar att arten på lång sikt kommer att förbli en del av sin livsmiljö
- dess naturliga utbredningsområde inte minskar och sannolikt inte heller kommer att minska
- tillräckligt mycket livsmiljö finns för att arten ska bibehållas på lång sikt.

En naturtyps bevarandestatus anses gynnsam när:

- dess naturliga utbredningsområde och de ytor den täcker är stabila eller ökande
- de strukturer och funktioner som krävs för att livsmiljön ska bibehållas finns kvar under överskådlig framtid
- bevarandestatusen hos dess typiska arter är gynnsam.

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0340197 Jusarve skog

Kommun: Gotland

Områdets totala areal: 38,3 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2020-12-08

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2020-12-18

Markägareförhållanden: Statliga

Regeringsbeslut historik:

SPA: Nej, pSCI: 2015-08-31, SCI: 2016-12-01, SAC: Nej.

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet:

6410 – Fuktängar

7210 – Agkärr

7230 – Rikkärr

9010 – Taiga

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden:

Inom Natura 2000-området Jusarve skog är de prioriterade bevarandevärdena områdets; Fuktängar (6410), Agkärr (7210), Rikkärr (7230) och Taiga (9010). Bevara ett område kalkbarrskog med höga naturvärden som utgör viktiga livsmiljöer för många svamparter, varav ett flertal sällsynta. Utöver detta bevara den flora och fauna som är typisk för de ovan nämnda naturtyperna.

Motivering:

Ett skogsområde med kalkbarrskog på frisk mark som hyser många svamparter, däribland många sällsynta, där områdets skogar utgör en viktig livsmiljö för dessa. De höga naturvärdena är knutna till de äldre tallarna, de senvuxna granarna, torrträden, högstubbarna och hålträden. Dessa utgör viktiga substrat för många lavar. Skogen har höga naturvärden med värdefulla arter knutna till sig.

Prioriterade åtgärder:

Områden kring gamla frötallar hålls rena så att dessa kan förbli solbelysta. Detta gäller i områdets sydvästra del. På lång sikt kommer även en riktad naturvårdsröjning och gallring att behövas i den sydvästra delen, i syfte att uppnå en gammal skog i hela området. Vid ogynnsamma förhållanden och för hög täckningsgrad av igenväxningsvegetation bör detta avlägsnas, vilket främst gäller uppslag av en och brakved i fuktängen i sydväst. Invasiva arter som spärroxbär och rynkoxbär bör tas bort för att förhindra fortsatt spridning.

Beskrivning av området

Jusarve skog är ett ca. 40 hektar stort skogsområde som ligger i Gothem socken på östra Gotland. Det är en kalkbarrskog som står på frisk mark. Skogen har höga naturvärden där främst områdets rika svamp- och lavflora är skyddsvärd och är väl värt ett besök under sensommaren och hösten. Här finns ett urval av både ätliga och sällsynta svampar. Vid en inventering hittades 38 svamparter, varav de flesta är signalarter för höga naturvärden. Området skyddades som naturreservat år 2002 samt att den nordöstra delen är nyckelbiotop. Under nyckelbiotopsinventeringen hittades ringlav, gammelgranslav, kattfotslav, svavelrisk, korktaggschampar och jordstjärnor. Dessa är signalarter och visar att skogen har höga naturvärden. Många av signalarterna indikerar att det är en gammal skog med lång kontinuitet. Det flerskiktade trädskiktet domineras av tall och gran med mindre förekomster av björk, rönn, oxel och ek. Ett fåtal askar, apel och sötkörsbär återfinns också. Många av tallarna är gamla och grova. I de norra delarna av området är granarna senvuxna och förekomsten av dessa god. Död ved i form av lågor, stående torrträd och högstubbar finns här och var. På död, fallen ved växer den vita laven kalkskinn. Den sydvästra delen av området har tidigare avverkat, men gamla tallar sparades som fröträd och en ny generation tallar är på väg att växa upp. Dessa frötallar har en hög ålder och hyser en värdefull insektsfauna. I området finns spår efter tidigare bete som på skattdokumentkartan från början av 1700-talet visar att det då var trädbeklädd utmark. Längs den södra kanten av området löper en promenadstig.

Buskskiktet domineras av en med ett ökande inslag av slån och brakved. Olvon och hagtorn växer på vissa ställen samt skogstry och skogskornell. På ett fåtal platser har de invasiva arterna spärroxbär och rynkoxbär börjat breda ut sig. På sina ställen är buskvegetationen med brakved och slån väldigt tät.

I fältskiktet växer vanliga arter som blåsippa, vitsippa, älvväxing, gullviva, S:t Pers nycklar, bergslok, skogssallat, tvåblad, vårfryle, äkta johannesört, brudbröd, vildmorot, fältsippa, liljekonvalj, spåtistel, jordtistel, rosettjungfrulin, vårärt, och vispstarr. Till de lite mer ovanliga arterna i området hör bergmynta, nästrot och ljus solvända. I den nordöstra delen av området finns ett rikkärr där arter som krypvide, tvåblad, axag, saffransmaskros, ängsvädd, blodrot, rödklint, krissla, nattviol och S:t Pers nycklar växer. I den fuktiga marken återfinns ett flertal mossor som ex. späd skorpionmossa, guldspärrmossa, kalkkammosa och kärrbryum. Inne i skogen växer ett flertal mossor t.ex. husmossa, kransmossa, björnmossa, tät fransmossa, stor fickmossa, nålkvastmossa och blåmossa. Vanliga fåglar i området är kungsfågel, taltrast, skogsduva och gärdsmyg.

Vad kan påverka negativt

Observera att detta endast är några exempel på faktorer som kan skada områdets värden. Att en verksamhet är listad som ett tänkbart problem innebär inte att den är förbjuden. Vissa av verksamheterna kan omfattas av den tillståndsplikt som gäller om det finns risk för betydande påverkan på miljön i Natura 2000-området. I andra fall är inte tillståndsplikten aktuell men behov kommer att finnas att följa upp det specifika problemet. För att få närmare besked om vad som gäller i ett enskilt fall kan det vara lämpligt att ta kontakt med berörd tillsynsmyndighet som är länsstyrelsen eller vid skogsbruksåtgärder Skogsstyrelsen.

Igenväxning

Det mest påtagliga hotet mot de biologiska värdena knutna till områdets fuktängar och rikkärr är igenväxning, en naturlig följd av att betet upphört. Igenväxning är ett hot mot områdets delar som är av öppen karaktär. Artsammansättningen förändras om vissa arter tillåts breda ut sig, vilket på sikt förändrar områdets karaktär.

Ingrepp och störning

Kraftiga ingrepp och störning är ett hot mot områdets naturtyper och arter. Exploatering för samhällsbyggande och infrastruktur samt förändrad markanvändning, t.ex. skogsplantering och annan exploatering utgör hot mot området. Framförandet av fordon i terrängen kan skada skogs- och fuktmarkernas vegetation och artsammansättning. Aktiviteter i angränsande områden till Natura 2000-området kan medföra negativa effekter och spridning av för naturtyperna främmande invasiva arter.

Alla former av produktionsinriktat skogsbruk till exempel avverkning, gallring, markberedning eller plantering utgör ett hot mot området. Avverkning av omkringliggande skogsområden ger en fragmentering och minskar kontakten mellan området och andra skogar vilket minskar utbytet mellan olika populationer. Brist på död ved och gamla träd kan leda till utarmning av artantalet och på så sätt vara ett hot mot områdets naturvärden. Även felaktiga röjningsåtgärder som missgynnar fauna och flora samt hårt bete och trampslitage är faktorer som också påverkar området negativt.

Gödning, kalkning eller introduktion av främmande arter utgör ett hot mot områdets utpekade värden och får inte förekomma. Vidare får området inte utsättas för någon typ av markskador, såsom exempelvis omfattande trampsador, körskador eller schaktning.

Invasiva arter

Invasiva arter som spårroxbär, rynkoxbär och andra naturaliserade oxbärarter utöver de naturliga arterna (rött-, alvar- och svartoxbär) samt liguster och berberis utgör hot mot områdets utpekade naturtyper och arter. Deras snabba spridningsförmåga hotar den naturliga floran och faunan och påverkar den naturliga artsammansättningen negativt. Typiska arter och karaktärsarter för de olika naturtyperna missgynnas och minskar i utbredning samt riskerar i vissa fall att på sikt försvinna. Främmande arter som i dagsläget har en begränsad utbredning kan i ett allt varmare klimat till följd av klimatförändringar börja uppträda alltmer invasivt.

Påverkan på hydrologi och hydrokemi

Alla typer av dränerande åtgärder (inklusive markavvattningsföretag och dämning), t.ex. täktverksamhet, dikning, körning och andra markavvattnande åtgärder påverkar hydrologi och hydrokemi, vilket kan ge konsekvenser på vegetation och torvbildning samt torvnedbrytning. Vidare kan anläggning av skogsbilvägar över eller i närheten av området påverka hydrologin

och/eller hydrokemin i området. Effekterna av dränerande åtgärder kan vara uttorkning, ökad igenväxning och erosion. Avverkning, körning, markberedning, plantering eller andra skogliga åtgärder i närliggande fastmarksskog påverkar hydrologi, lokalklimat och markstruktur och kan leda till läckage av näringsämnen, vilket kan påverka artsammansättningen. Anslutande avverkningar och närsaltsbelastning leder till försämrade bevarandestatus.

Eftersom våtmarker även påverkas av kvaliteten på tillrinningsområdet, kan negativa hydrologiska effekter långt utanför våtmarken och Natura 2000-området ha en negativ effekt på bevarandestatusen, t.ex. genom störningar i tillrinnings- och avrinningsmönstret i våtmarkerna. Rikkärr uppträder på platser i naturen där närsaltsnivåerna är naturligt låga. Hydrologiska ingrepp i våtmarker, såsom exempelvis dränerande dikningar, leder ofta till att torv oxiderar vilket i sin tur medför att närsalter frigörs. En ökad närsaltsbelastning gynnar en rad arter på bekostnad av karaktärsarter och typiska arter för områdets ingående naturtyper.

Bevarandeåtgärder

Gällande regler:

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för naturvårdsinriktade ändamål som skötsel och förvaltning av det berörda området (7 kap. 28 a § miljöbalken).

- Inom området finns två nyckelbiotoper i den mellersta-nordöstra delen, vilka tillsammans utgör ca halva områdets areal.

Skydd:

Jusarve skog är utpekad som Natura 2000-område. Utöver detta är Jusarve skog också formellt områdesskyddat som naturreservat sedan 2002, med tillhörande föreskrifter i beslut och skötselplan. Nästan halva området är även nyckelbiotop.

Skötsel:

Inom Natura 2000-området finns stora arealer skyddsvärd natur där främst kalkbarrskogen med sin rika kryptogamflora utgör grund för utpekandet av området. För att bevara och stärka dessa värden på bästa sätt skulle vissa åtgärder behöva vidtas.

Borttagning av igenväxningsvegetation

För att hejda och förhindra fortsatt igenväxning av den tidigare mer öppna fuktängen behöver underhållsröjning i buskskikt utföras, vilket främst gäller uppslag av en och brakved. Röjningsåtgärder utförs på ett sådant vis som förhindrar att körskador uppkommer främst i de fuktigare delarna av området. Äldre träd och buskar lämnas alltid. Röjningsavfall tas bort, alternativt eldas upp på plats. Bränningshögar placeras på mindre känslig mark. De åtgärder som genomförs bör vara inriktade på att skapa områden som är mer öppna i fuktängen samt underlätta ungskogens tillväxt på sikt, vilket gynnar flora och fauna. Detta bör vidare ske genom mer varsamma röjningsinsatser vid flera tillfällen och inte av engångskaraktär.

Bekämpning av invasiva arter

I skogsmarkerna finns flera arter som uppträder invasivt samt arter som är främmande i naturtyper och potentiellt kan uppträda invasivt i ett förändrat klimat med stigande temperaturer och förändrade konkurrensförhållanden till följd av omfattande sommartorka. Spärroxbär och rynkoxbär förekommer spritt i skogsområdet och tycks vara väldigt motståndskraftiga mot torka. Bekämpning av dessa arter är prioriterat innan de får större spridning och konkurrerar ut mer naturlig konkurrenssvag och lågvuxen flora.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljning ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målandikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målandikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna utröna de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 – naturtyperna och arterna har gynnsamt bevarandetillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet:

6410 - Fuktängar

Areal: 0,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 2,4 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Inom Natura 2000-området förekommer en fuktäng i den sydvästra delen av området.

Generell beskrivning

Naturtypen utgörs av våta gräsmarker på jordar med stort inslag av kalk, lera eller torv. Krontäckning av träd och buskar är låg, och inte av igenväxningskaraktär. I typen ingår både ohävdade och hävdade marker nedanför trädgränsen. Två undertyper finns: a) Fuktängar på neutrala till alkaliska, kalkrika jordar med ett varierande vatteninnehåll, ofta relativt artrika. Här ingår bland annat ”kalkfuktängen”. Merparten av fuktängarna som finns på Gotland är av undernaturtypen kalkfuktäng. b) Fuktängar på surare jordar, ibland torvrika, med blåtåtel, tåg- och starrarter. Typen varierar beroende på hävd och hävdintensitet. För upprätthållande av gynnsam bevarandestatus bör objektets hävdhistoria vara vägledande för den fortsatta skötseln. Fuktängar med lång hävdkontinuitet och hävdgynnade naturvärden är beroende av fortsatt skötsel i form av slåtter eller bete samt röjning av igenväxningsvegetation för att naturtypen skall kunna bibehålla gynnsam bevarandestatus. För vissa varianter av naturtypen krävs återkommande översvämningar.

Bevarandemål

Arealen av Fuktäng (6410) ska vara minst 2,4 hektar.

Fuktängen har tillräcklig markfuktighet och en naturlig hydrologi, vilket kan innebära återkommande översvämningar. Miljön är öppen och har i normalfallet låg täckningsgrad av träd och buskar. Området har en naturlig näringsnivå som är opåverkad av gödsling.

En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva, och negativa indikatorarter förekommer inte heller eller i mycket liten omfattning. Typiska arter, karaktärsarter och hävdgynnade arter förekommer rikligt och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar eller trivialisering.

Bevarandetillstånd

Icke gynnsamt. Igenväxningsvegetation breder ut sig mer och mer i fuktängen samt att djupa körspår påverkar fuktängens hydrologi negativt.

7210 - Agkärr

Areal: 0,31 ha. Arealen ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen agkärr utgörs av en liten agmyr som ligger i Natura 2000-områdets nordöstra del.

Generell beskrivning

Naturtypen bildas i grunda kalkrika kärr, sjöpartier eller stränder men utgör ibland ett successionsstadium av blöta, igenväxande rikkärr som lämnats utan hävd. Ag förekommer i allt från smärre bestånd i vegetationsmosaiker med en artrik och lågvuxen rikkärrsvegetation till närmast ensartade bestånd av ag. Både öppna och trädklädda agkärr förekommer. I trädklädda agkärr med lång kontinuitet i trädsiktet bör skogsbruk undvikas eller bedrivas med stor naturvårdshänsyn.

Förutsättningen för gynnsam bevarandestatus är flera, bl.a. intakta hydrologiska förhållande och en opåverkad hydrokemi. Detta inkluderar att torv inte oxideras som en följd av antropogena ingrepp utan endast som en följd av naturliga förändringar. Karaktärsarten ag och typiska arter som höstspira, ängsnycklar, bläddror *Utricularia* spp., korvskorpionmossa och kransalger *Chara* spp. indikerar gynnsam bevarandestatus hos naturtypen med avseende på närsaltsbelastning och hydrologisk stabilitet. Massuppträdande av bunkestarr, älgört, svärdslilja och viden *Salix* spp. som betraktas som negativa indikatorarter i agkärr indikerar hydrologisk påverkan och förhöjd kvävestatus.

Bevarandemål

Arealen av Agkärr (7210) ska vara minst 0,31 hektar.

Intakta hydrologiska förhållanden råder med opåverkad hydrokemi i såväl våtmarken som tillrinningsområdet. I myrvidden dominerar och uppträder ensartade bestånd av ag. En tydlig vegetationszonering förekommer till följd av säsongsmässiga fluktuationer i vattenstånd.

Karaktärsarten ag och typiska arter förekommer i våtmarken. Förekomsten av karaktärsarten och de typiska arterna är varaktiga och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar. Inga massuppträdande av bunkestarr, älgört, svärdslilja och viden *Salix* spp. förekommer.

Bevarandetillstånd

Naturtypen bedöms ha ett icke gynnsamt bevarandetillstånd inom området. Igenväxning och förbuskning pågår med en trivialisering av artsammansättning mot ensartade bestånd av ag.

7230 - Rikkärr

Areal: 0,72 ha. Arealen ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Inom Natura 2000-området förekommer rikkärr i den nordöstra delen av området.

Generell beskrivning

Naturtypen utgörs av öppna eller skogklädda, mineralrika och torvbildande kärr som är minerotrofa, det vill säga får ständig tillförsel av mineralrikt vatten från omgivningen. pH-värdet i rikkärr är högre än i andra myrtyper, vanligen pH6 eller högre. Rikkärr är inte rika på näring som namnet antyder, utan på mineraler i form av höga halter av baskatjoner, främst kalcium men även järn eller magnesium. Rikkärr där pH-värdet överskrider pH7 och där kalkhalten är mycket hög klassas som extremrikkärr. De flesta rikkärr som finns på Gotland är av klassen extremrikkärr, vilket beror på den kalkhaltiga berggrunden som utgör underlaget i rikkärren på Gotland.

Rikkärrensvegetationen är artrik och domineras av halvgräs och örter, bl.a. orkidéer. Bottenskiktet byggs upp av så kallade brunmossor eller i vissa fall vitmossor. Bra indikatorarter för rikkärr är t.ex. späd skorpionmossa, gräsull och tagelsäv. Bra indikatorarter för extremrikkärr är t.ex. axag, kärrknipprot, tuffmossor eller en hög täckningsgrad av späd skorpionmossa.

Rikkärren är blötare än kalkfuktängar och skiljer sig från dessa genom att vara mer lågvuxna när de är obetade och genom att oftast ha djupare torv, större dominans av halvgräs samt en hög andel och mångfald av mossarter. Många av rikkärren, särskilt i södra Sverige, har traditionellt hävdats genom ängsbruk och betesdrift vilket har påverkat vegetationens sammansättning. När hävden upphört har flertalet växt igen till sumpskog. Både öppna och trädklädda rikkärr inkluderas i habitatet, vilket kan ha hel eller delvis krontäckning.

Bevarandemål

Arealen av Rikkärr (7230) ska vara minst 0,72 hektar.

Intakta hydrologiska förhållanden råder med opåverkad hydrokemi i såväl våtmarken som tillrinningsområdet. En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva. Negativa indikatorarter förekommer inte eller i mycket liten grad. Området har en naturlig näringsnivå som är opåverkad av gödsling. Typiska arter och karaktärsarter av kärnväxter och mossor förekommer i fält- och bottenskiktet.

Bevarandetillstånd

Naturtypen bedöms ha ett gynnsamt bevarandetillstånd i området med reservation för flertalet buskar som växer upp i rikkärret.

9010 - Taiga

Areal: 37,3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 22,2 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Inom Natura 2000-området förekommer taiga i den nordöstra halvan av området och är den naturtyp som utgör den största arealen.

Generell beskrivning

Naturtypen förekommer i boreal till boreonemoral zon på torr till blöt och näringsfattig till näringsrik mark. Men trots variationen omfattar taigan till övervägande del skogar belägna på surare och näringsfattig mark på moräner eller glacifluviala sediment. Taiga utgör majoritet av barrskogen i den boreala regionen och är vitt spridd över den.

Taigan betecknas normalt som urskogsartad skog, naturskog eller skog med naturskogsqualitéer. Med naturliga, gamla skogar menas skogar som bibehållit en stor del av den naturliga skogens artsammansättning, åldersvariation och ekologiska funktion. Dessa skogar kan ha en viss mänsklig påverkan genom exempelvis plockhuggning och bete, men de har aldrig omfattats av kalavverkningar. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. I en taiga överstiger trädskiktets krontäckningsgrad normalt en tredjedel och ända upp till full krontäckning, och utgörs av gran, tall, björk, asp, rönn och sälg, men även små inslag av andra inhemska trädslag kan förekomma t.ex. ek, bok och på fuktigare mark al. Naturtypen innefattar dessutom brandfält och stormfällningar, och dessa har ofta en lägre krontäckning. En taigas hydrologi är inte under stark generell påverkan från markavvattning.

Taigan kan betraktas som en serie skogstyper med sinsemellan olika sammansättning och naturvärden beroende på abiotiska faktorer såsom markfuktighet och lokalklimat. En betydande del av taigan har i ett naturtillstånd påverkats av storskaliga dynamiska krafter, främst i form av brand men även översvämningar, väderfenomen och påverkan genom insekt- och svampangrepp. Ibland kan en skogstyp övergå i en annan typ genom störning eller succession, t.ex. då lövbrännor etableras efter brand i barrskog för att sedan övergå i bland- eller barr-skog, eller då gran får ökad utbredning i tallmiljöer som inte brunnit på länge. Inom naturtypen västlig taiga kan nämnas flertalet undergrupper av skog, nämligen: granskog, tallskog, barrblandskog/blandskog, triviallövskog samt kalmark/glest beskogad mark med mycket död ved efter störning (ex. brandfält) och mark i naturliga successionsstadier efter störning, (ex. barr-, löv- eller blandbrännor).

Gotland hyser den största sammanhängande arealen av kalkbarrskog i Sverige och på Gotland består den största arealen kalkbarrskog av tall. Kalkbarrskogen är rik på örter, gräs och halvgräs, örnbräken och begynnande inslag av ris är mycket vanliga där betet upphört sedan länge. Dessa skogar är ibland öppna men ofta stadda i igenväxning; enbuskar tättnar och trädförnyringen har ökat efter betets frånvaro. På ön finns även taigatypskogarna hällmarkbarrskog och alvarskog.

Taigan hyser en rad hotade arter bland fåglar, mossor, lavar, svampar och evertebrater. Många av dessa arter är beroende av lång skoglig kontinuitet, gamla träd, flertalet trädarter, död ved, brandfält och förekomsten av olika skogliga successionsstadier. Torra och varma kalktallskogar har på Gotland visat sig hysa en mycket intressant fjärils- och skalbaggsfauna

med många rödlistade arter. Bland rödlistade kärlväxter som ofta växer torrt på tunna jordar kan nämnas röd skogslilja, alpnycklar, tovsippa, nipsippa och alvarstånds. Bland förnasvampar är olika jordstjärnor mycket karaktäristiska, t.ex. sträv jordstjärna samt andra speciella röksvampar som vit stjälröksvamp. Bland mykorrhizasvampar som kan växa i torr tallskog bör nämnas t.ex. svartgrön spindelskivling, tallvaxskivling, vinriska och lilaköttig taggsvamp.

Bevarandemål

Arealen av Taiga (9010) ska vara minst 22,2 hektar.

Ett påtagligt inslag av gamla granar och tallar, grova träd samt död ved i form av torrträd, torrakor och lågor förekommer. Stående och liggande död ved av olika trädslag och i olika nedbrytningsstadier förekommer rikligt. Skogen är flerskiktad. Skogen utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik och naturliga störningsprocesser, så som självföryngring och att trädindivider dör av naturliga orsaker, stormfällning, insektsangrepp, översvämningar och brand.

Området har en naturlig näringsnivå som är opåverkad av gödsling. En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva och/eller negativa indikatorarter förekommer inte eller i mycket liten omfattning. Typiska arter förekommer och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar.

Bevarandetillstånd

Naturtypen taiga bedöms ha ett gynnsamt bevarandetillstånd inom området, men andelen död ved får gärna öka.

Dokumentation

Haglund, A. 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige - riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Naturvårdsverket.
Länsstyrelsen i Gotlands län. 2002. Bildande av naturreservatet Jusarve skog, Gothem socken, Gotlands kommun. Bilaga 3 - Skötselplan.
Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1, Fuktängar (6410), Rikkärr (7230) och Taiga (9010).
SLU Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala.

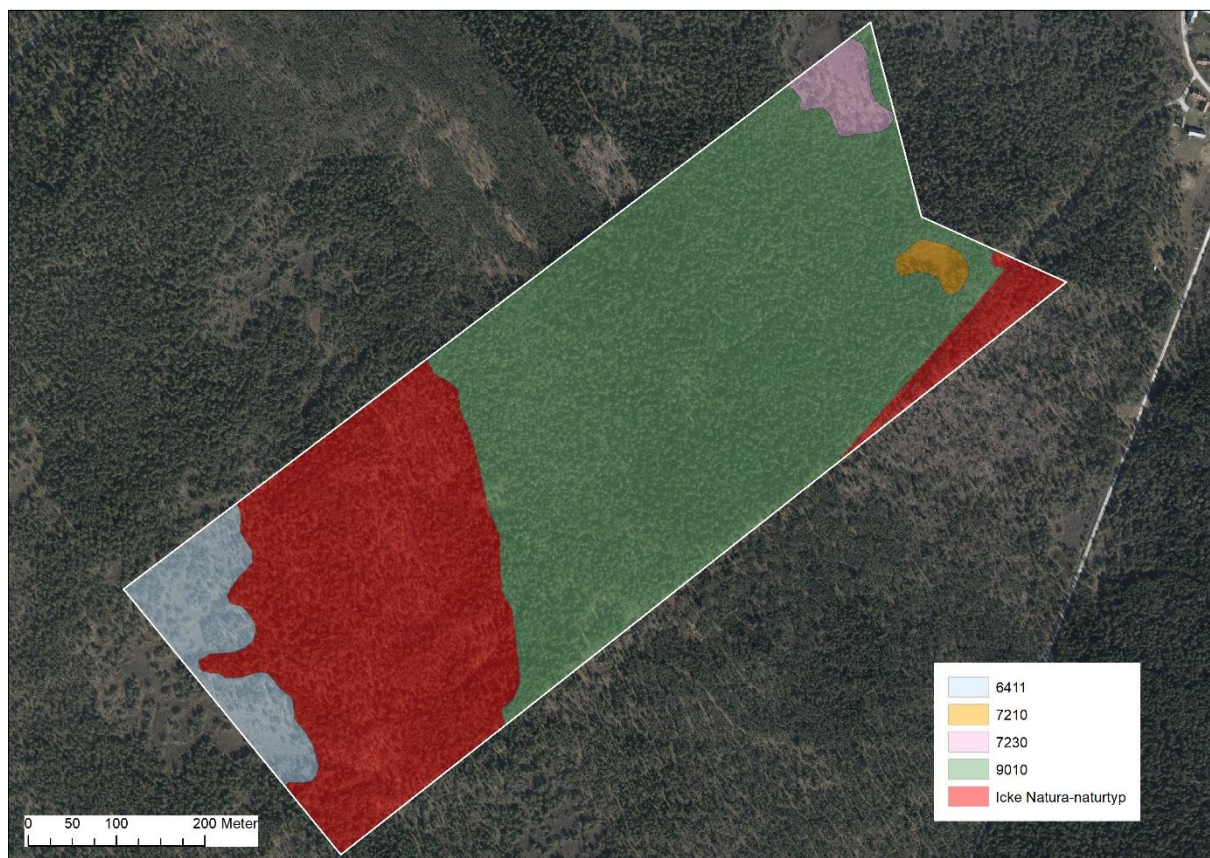
Lagtexter

Art- och habitatdirektivet, Rådets Direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, officiell svensk översättning, version 01.01.2007.
Fågeldirektivet, Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds, svensk översättning.
7 kap. 27-29 §§ Miljöbalken (1998:808).
15-17 §§ Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Bilagor

Bilaga 1. Karta, utbredning av naturtyper inom Natura 2000-området Jusarve skog.
Bilaga 2. Fynd av rödlistade arter i Natura 2000-området Jusarve skog.

Bilaga 1. Karta, utbredning av naturtyper inom Natura 2000-området Jusarve skog

Natura 2000-området Jusarve skog med utbredning av naturtyperna Fuktängar av undernaturtypen kalkfuktängar (6411), Agkärr (7210), Rikkärr (7230) samt Taiga (9010). Röda ytor avser produktionsskog samt en körväg.

Bilaga 2. Fynd av rödlistade arter i Natura 2000-området Jusarve skog

Denna lista innehåller data som hämtats från Artportalen 2020-05-15 (<https://www.artportalen.se/>). Det kan finnas rödlistade arter i området som nämns men inte återfinns här, detta beror då på att de inte har rapporterats i Artportalen från området.

Kärlväxter

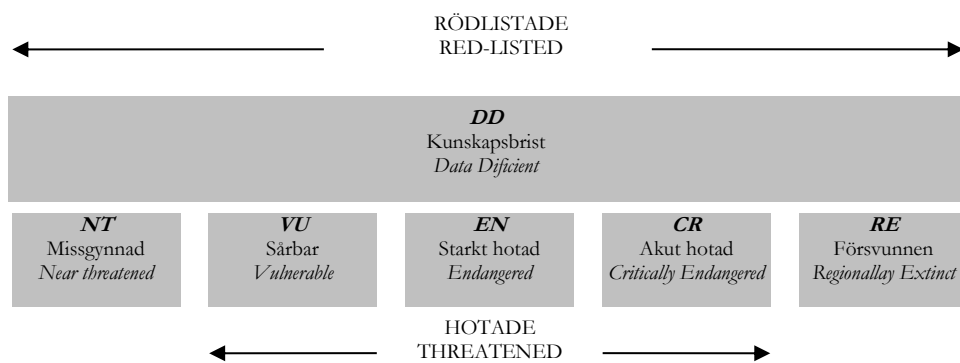
Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Cirsium acaule</i>	Jordtistel	NT
<i>Helianthemum nummularium</i> ssp. <i>nummularium</i>	Ljus solvända	NT

Lavar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Evernia divaricata</i>	Ringlav	VU
<i>Ramalina obtusata</i>	Trubbig brosklav	VU

Svampar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Albatrellus citrinus</i>	Gul lammticka	VU
<i>Clavariadelphus truncatus</i>	Flattoppad klubbsvamp	NT
<i>Cortinarius atrovirens</i>	Svartgrön spindling	VU
<i>Cortinarius caesiocanescens</i>	Duvspindling	VU
<i>Cortinarius corrosus</i>	Bullspindling	VU
<i>Cortinarius fraudulosus</i>	Granrotspindling	VU
<i>Cortinarius haasii</i>	Gulsträngad fagerspindling	VU
<i>Cortinarius russeoides</i>	Odörspindling	NT
<i>Cortinarius subgracilis</i>		DD
<i>Echinoderma echinaceum</i>	Taggfjällskivling	NT
<i>Gastrum coronatum</i>	Mörk jordstjärna	NT
<i>Hydnellum aurantiacum</i>	Orange taggsvamp	NT
<i>Hydnellum auratile</i>	Brandtaggsvamp	VU
<i>Hydnellum fennicum</i>	Bitter taggsvamp	VU
<i>Hydnum albidum</i>	Vit taggsvamp	VU
<i>Leucopaxillus gentianeus</i>	Bittermusseron	NT
<i>Porodaedalea chrysoloma</i>	Granticka	NT
<i>Russula torulosa</i>	Sandkremla	NT
<i>Sarcodon squamosus</i>	Motaggsvamp	NT

Aktuella arters hotkategorier enligt den svenska rödlistan 2020.